

מחברת בחינה

|--|--|--|--|

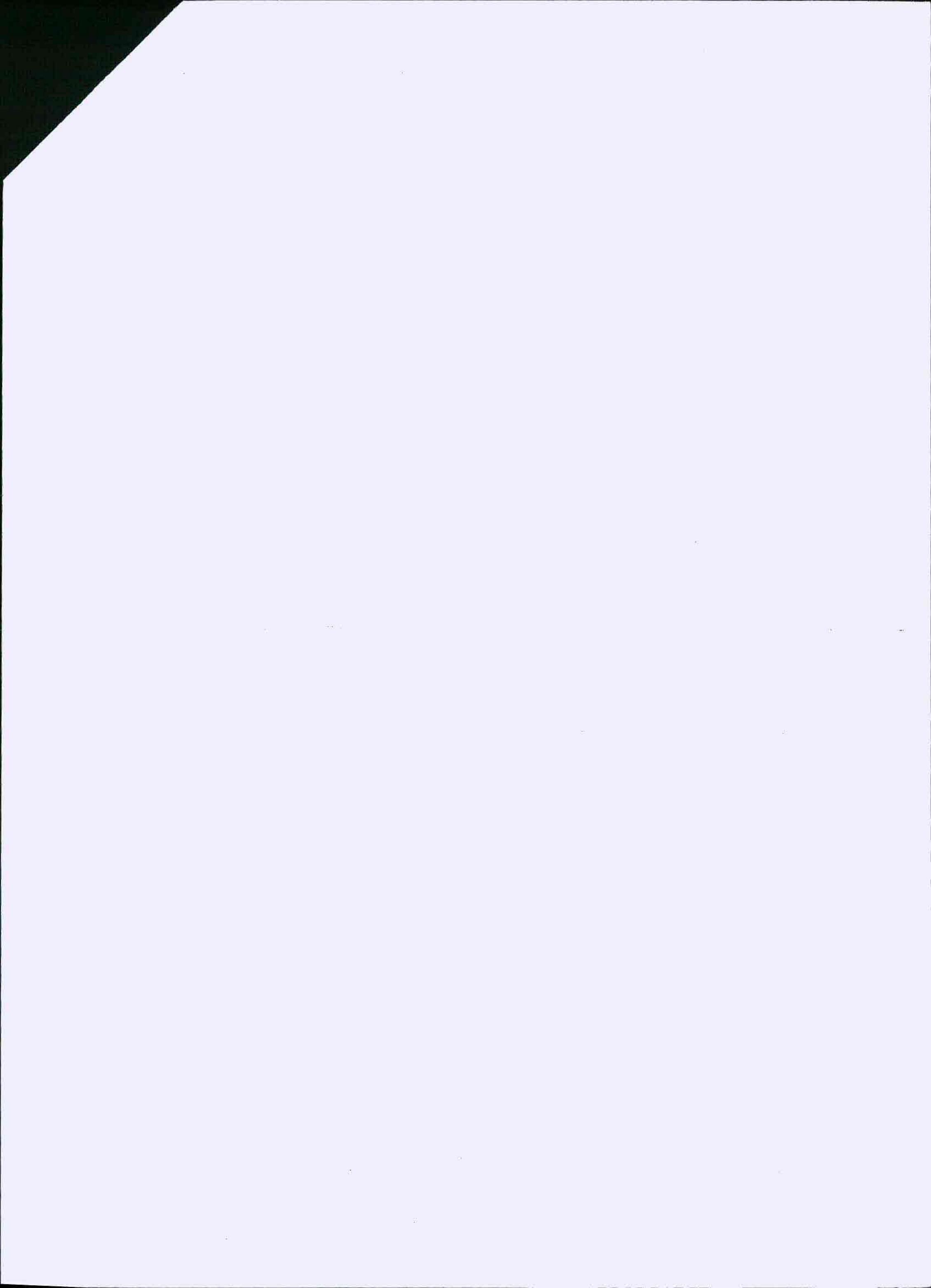
2015

	ציונים לשימוש הבוחן יש לרשום את הציון כאן			א מס' תעודת הזהות *			
	יש לרשום את הציון כאן			1312181614151910101			
		ציון					
0	$\Box\Box$ 5	שאלה מס' 1	0			קצוע	שם מל
1	$\Box\Box\Box$ 24	שאלה מס' 2	1			מקצוע	מספר
2	10	שאלה מס' 3	2				1#15.1#3
3		שאלה מס' 4	3			בחן	חדר מ
4		שאלה מס' 5	4		X		(V)
5		שאלה מס' 6	5			n	פקולט
6		שאלה מס' 7	6		** - ** *****		~
7		שאלה מס' 8	7				סמסטו
8		שאלה מס' 9	8				
9		שאלה מס' 10	9			411.5	תאריך
	R	סה"כ					
		י ספרה	יור רכ	יש למלא X בתוך המשבצות בטבלה שלהלן עו	מחברות	מתוך	מחברת
		פרות),	D 9	של תעודת הזהות. כוכל ספרת הביקורת (סה"ו			
				כאשר כל עמודה מייצגת ספרה בתעודת הזהור			

024 2017.02-236363-1 04.07.18 מערכות מסד נתוני פקולטה: מ. המחשב 318645900 2 3 6 3 6 3 3 1 8 6 4 5 9 0 0

לתשומת לבך!!!

- 1. אין לשדך סיכות נוספות, לסיכה הקיימת, למחברת הבחינה.
 - 2. אין לתלוש דפים ממחברת הבחינה.
- 3. אין להוסיף דפים למחברת הבחינה שלא אושרו על־ידי המתרגל או מרצה הקורס.
 - 4. יש לכתוב במחברת הבחינה בעט בלבד (לא בעפרון).
 - . הקפד למלא בטבלת המשבצות של תעודת הזהות את ה־X בתוך המשבצת.
 - . במידה וטעית במיקום ה־X בטבלת המשבצות, השחר את הריבוע לחלוטין.

<u>הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל</u>

הפקולטה למדעי המחשב

סמסטר אביב התשע"ח

ופ' עודד שמואלי

מרצה: פרופ' עודד שמואלי

מתרגלים: ליאת פטרפרוינד

דביר דוקאן

ענבר קסלסי

עידן חסון

איתי אליצור

מערכות מסד נתונים

236363

'מועד א

4 ביולי 2018

פירוט החלקים והניקוד:

ניקוד	נושא	חלק
33	תכן מסדי נתונים	1
40	שאילתות במודל היחסים	2
27	מודלים לא יחסיים	3

הנחיות לנבחנים

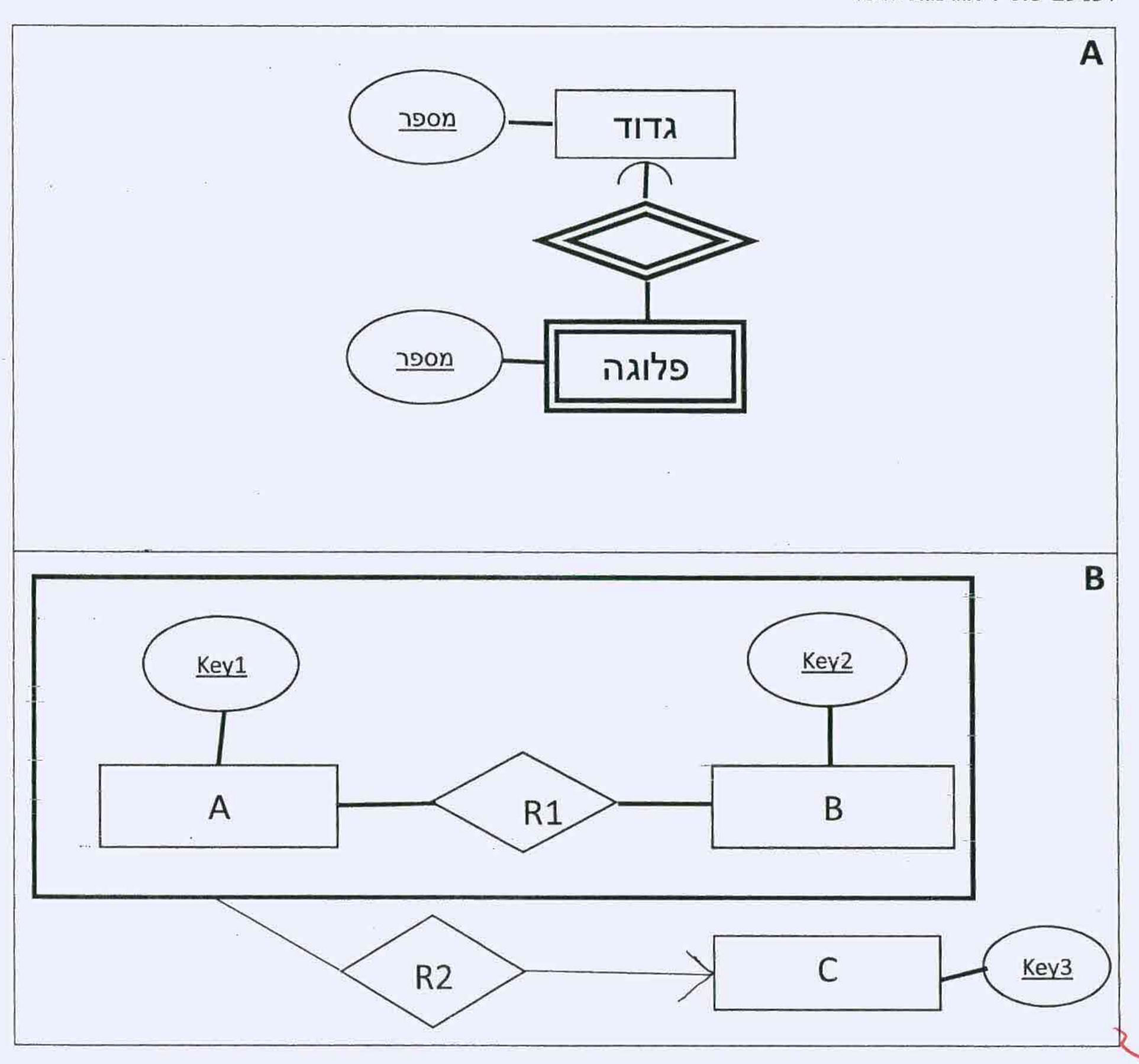
- 1. כתבו את התשובות אך ורק בטופס הבחינה ובמקום המיועד להן, מחברת הטיוטה לא תיבדק.
 - .2 כל חומר עזר הכתוב על נייר בלבד מותר בשימוש.
 - .3 אין לקבל או להעביר חומר כלשהו בזמן הבחינה.
- 4. יש להשתמש רק בסימנים או פונקציות שנלמדו בתרגול או בהרצאה והמופיעים בשקפים של הקורס. כל שימוש בסימון שאינו כזה מחייב הסבר מלא של משמעות הסימון.
 - .5 משך הבחינה הינו שלוש שעות, תכננו את הזמן בהתאם.
 - 6. בבחינה 6 שאלות בשלושה חלקים. נא וודאו שיש בידכם את כל הטופס.

בהצלחה!

חלק 1 - תכן מסדי נתונים 33 נק'

שאלה 5 ,ERD - 1 נק'

לפניכם שתי דיאגרמות ERD:

התשובות הנכונות:	נו את כל ו	הבאים סמו	מהסעיפים	בכל אחד	(3 נקי)	(א
------------------	-------------------	-----------	----------	---------	---------	----

שימו לב כי המינוח "טבלה" מתייחס לייצוג טיפוס הישויות או הקשרים כפי שנלמד בקורס.

- 1. לפי דיאגרמה A מתקיים כי:
- .a יתכן שישנם שני גדודים בעלי המספר 3.
- יתכן שישנן שתי פלוגות בעלות המספר 3.
 - , לטבלה של גדוד יש בדיוק 2 מפתחות.
 - .d) לטבלה של פלוגה יש 2 מפתחות.
 - e. אף תשובה אינה נכונה.
 - 2. לפי דיאגרמה B מתקיים כי:
- .a בטבלה של C ישנם 3 אטריביוטים המהווים מפתח.
- b. לטבלה של R2 יש 2 אטריביוטים המהווים מפתח.
- .c אין שתי רשומות שונות בטבלה של R2 עם אותו ערך באטריביוט Key1.
- .Key3 אין שתי רשומות שונות בטבלה של R2 עם אותו ערך באטריביוט.d
 - אף תשובה אינה נכונה. e

ב) (2 נק׳) שנו את דיאגרמה B ע"י הוספת מספר מועט ככול האפשר של ראשי חצים כך שבטבלה המתארת את Rey1, Key2 לא תהיינה שתי רשומות שונות בעלות אותם ערכים **עבור האטריביוטים** Rey1, Key2.

271751 12167 (CVICE

שאלה 2 - פירוקים ותלויות פונקציונליות, 28 נק'

: ((R=(X,Y,Z-ש כך) (R,F) מעל הסכמה (R,F) (כך ש-R,Y,Z)=:1)

X	Υ	Z
a	20	Т
а	10	F
b	30	Т
С	30	T
b	20	Т

קבעו האם תיתכנה הקביעות הבאות ונמקו בקצרה.

יתכן /לא יתכן (ב, 30, T) (ב, 30, T) (א יתכן ללא יתכן חואות (ד, 30, ל) (ד, 02, ל) הסבר: להור רשואות	F-התלות XZ→Y היא תלות ב
10 60006 3) 2X 16 31 16006 314. (mai) th ind. 6000 5000 5000 5000 5000 5000 5000 500	F-אינה תלות ב-Y אינה
150 MISA 2119 MODES 2519 MOINCES	

- .F. נתונה קבוצת התלויות הבאות המסומנת ב-F.
- (1) Q→U
- (2) U→V
- (3) PQ→WST
- (4) SU→TR
- (5) VT→RW
- (6) R→W
- 2.1. (3 נק') סמנו את הקבוצות המהוות כיסוי מינימלי של F. אם אף אחת מהקבוצות אינה כיסוי מינימלי, סמנו במקום המתאים והציעו כיסוי מינימלי.

	F הקבוצה		
$\{Q \rightarrow U, U \rightarrow V, PQ \rightarrow S, SU \rightarrow T, SU \rightarrow R, VT \rightarrow R, VT \rightarrow W, R \rightarrow W\}$	2		
{Q→U, U→V, PQ→S, SU→T, PQ→W, VT→R, PQ→T, R→W}	3		
{Q→U, U→V, PQ→S, SU→T, VT→R, R→W}			
$\{Q \rightarrow U, U \rightarrow V, PQ \rightarrow S, SU \rightarrow T, SU \rightarrow R, VT \rightarrow R, PQ \rightarrow T, R \rightarrow W\}$	5		
קבוצות שלעיל איננה כיסוי מינימלי. במקרה וסימנתם תשובה זו הציגו כיסוי	raham ra an		
2Q → V, V → V, PQ → S, PQ → T, SU →	T,VT->R,	R->W3	

2.2 (2 נק') קבעו האם כל אחת מבין התלויות הבאות נובעות מקבוצת התלויות F? הקיפו את התשובה הנכונה.

כן / (לא)	QU→R
כן לא	SQ→T
כו)/ לא	sQ→W
כן)/ לא	PQ→R
כן / לא	VT→Q

2.3 (4 נק') קבעו האם הטענות הבאות נכונות או שגויות וסמנו בהתאם.

- נין) יובעו וואם ווטענות וובאות נכונות או שגויות וסמנו בהתאם.	
הסגור של האטריביוט Q ביחס לקבוצת התלויות F שווה לקבוצה $Q_F^+ = \{Q,U,V\}$, כלומר $Q_F^+ = \{Q,U,V\}$	נכון לא נכון
הסגור של קבוצת האטריביוטים {P,Q} ביחס לקבוצת התלויות F שווה לקבוצה {P,Q,W,S,T}.	נכון /(לא נכון
קיימת קבוצה בת 3 אטריביוטים שהסגור שלה ביחס לקבוצת התלויות F לא כולל את האטריביוט W.	(נכון) לא נכון

יכך ש: (R,F) בשאלה הבאה נתייחס לסכמה הרלציונית (R,F) כך ש:

R={A,B,C,D,E,G} F={A \rightarrow B, B \rightarrow CD, E \rightarrow G}

> קבעו האם הפירוקים הבאים משמרים מידע ותלויות. סמנו פלוס (+) עבור תשובה חיובית ו-(-) עבור תשובה שלילית במקומות המתאימים.

משמר תלויות	משמר מידע	הפירוק
4		{AB, BCD, EG}
-4		{AB, BCDG, EG}
		{ABCEG, EBD}

4) נתונה הסכמה הרלציונית (R,F) כך ש:

 $R=\{A,B,C,D\}$

 $F = \{AB \rightarrow C, AB \rightarrow D, C \rightarrow A, D \rightarrow B\}$

א. (2 נק') כתבו את כל ה-keys של הסכמה.

{ABB, {c, Db, {B, cb, {A, D}}

ב. (3 נק') האם הסכמה היא בצורה הנורמלית BCNF? הקיפו את התשובה הנכונה. כן /לא הצדיקו בחירתכם ע"י הקפת <u>כל</u> הטענות הנכונות בעיגול:

כל התלויות מקיימות את תנאי BCNF.	1
.BCNF מפרה את תנאי $AB o C$ התלות	2
.BCNF מפרה את תנאי A ${ m B} ightarrow { m D}$ מפרה את תנאי	3
.BCNF מפרה את תנאי $C{ ightarrow}A$	(4)
.BCNF מפרה את תנאי $D{ ightarrow}B$	(5)

ג. (3 נק') האם הסכמה היא בצורה הנורמלית 3NF? הקיפו את התשובה הנכונה. (כן) לא הצדיקו בחירתכם ע"י הקפת כל הטענות הנכונות בעיגול:

כל התלויות מקיימות את תנאי 3NF.	1
.3NF מפרה את תנאי $AB o C$	2
.3NF מפרה את תנאי $AB o D$	3
.3NF מפרה את תנאי $C{ ightarrow}A$	4
.3NF מפרה את תנאי D $ ightarrow B$	5

ד. (2 נק') הציגו את תוצאת ריצת האלגוריתם לפירוק 3NF שנלמד בכיתה כאשר הקלט שלו הוא הסכמה הנתונה.

SABCD, AC, BD3

ה. (2 נק') הציגו פירוק BCNF משמר מידע לפי האלגוריתם שהוצג בכיתה.

ALLANDON SACIDBIDCI

ו. (1 נק') האם קיים פירוק BCNF המשמר מידע ותלויות? הקיפו את התשובה הנכונה: (כן) לא.

חלק 2- שאילתות מידע רלציוניות – 40 נק'

שאלה SQL, RA - 3, 20 נק'

לקראת ניהול פסטיבל שירים בינלאומי (לא האירוויזיון!) אתם מתבקשים לעזור לכתוב מערכת לניהול האירוע. במסד הנתונים של המערכת ישנן הטבלאות הבאות:

Countries:			
Country			
Songs:			
sID	Name	sCountry	
Votes:			
vCountry	sID	Points	

הטבלה Countries מחזיקה את שמות המדינות המשתתפות בפסטיבל.

שם המדינה Country הוא מפתח.
 שימו לב כי בטבלה זו אין כפילויות.

הטבלה Songs מחזיקה מידע על כל השירים בתחרות (מס' השיר <u>siD, שם</u> השיר Name, ושם מדינת המוצא (sCountry).

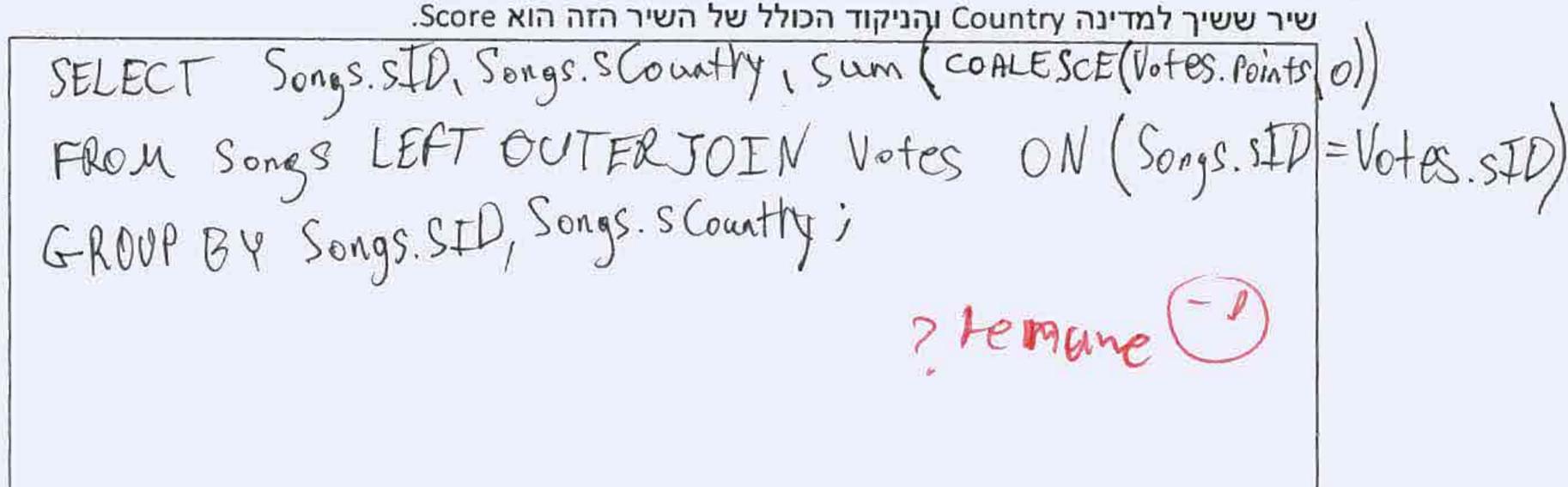
- מס' השיר sID הוא ייחודי.
- .Countries הוא מפתח זר לאטריביוט sCountry הוא מפתח זר לאטריביוט sCountry •

הטבלה Votes מחזיקה מידע על ההצבעות בתחרות (שם המדינה המצביעה <u>vCountry,</u> מספר השיר לו הצביעה Points ומספר הנקודות Points שנתנה לשיר הזה).

- .key ו-vCountry מהווים vID-i vCountry
- .Songs הוא מפתח זר לאטריוביוט sID בטבלה slD האטריוביוט
- .Countries הוא מפתח זר לאטריביוט vCountry הוא מפתח א מפתח יוט vCountry הוא מפתח יוט אוטריביוט

ניקוד כולל של שיר הוא סך כל הנקודות בהצבעות עבור שיר זה.

10) (4 נק') כתבו שאילתת SQL המחזירה את כל השלשות (ID, Country, Score) כך ש-ID הוא מזהה של שיר ששיך למדינה Country והניקוד הכולל של השיר הזה הוא Score.

<u>שיר מנצח</u> הוא שיר כך שלא קיים שיר שניקודו הכולל גדול יותר. הניחו כי תוצאת השאילתה מהסעיף הקודם נמצאת בטבלה (Results(ID, Country, Score).

2) (4 נק') כתבו שאילתת SQL המחזירה את כל הזוגות (ID, Country) כך ש-ID הוא מזהה של שיר Country הוא שם המדינה לה שייך השיר הזה. השתמשו בטבלה Results (גם אם לא פתרתם את הסעיף הקודם).

SELECT ID, Country FROM Results WHERE Score >= (SELECT MAX(Score) FROM Results);

שיר שכל SQL הוא מזהה של שיר שכל (ID) אילתת SQL הוא מזהה של שיר שכל (GL) און כתבו שאילתת Countries המחזירה רשומות מהצורה (Tountries מדינה בטבלה

SELECT VOTES. SID FROM VOTES THERES.

GROUP BY VOTES. SID

HAVING COUNT (VOTES. V COUNTY) = (SELECT COUNT(*) FROM COUNT'ES);

4) (4 נק') כתבו את אותה שאילתה מהסעיף הקודם באלגברת היחסים (RA).

5) (4 נק') לפניכם שאילתה באלגברת היחסים (RA). לשם קריאות, אנו משתמשים ברלציות הביניים A,B,C על מנת להגדיר את תוצאת השאילתה המסומנת ב-D.

$$A = \pi_{vCountry,sCountry}(Songs \bowtie Votes)$$

$$B = \rho_{vCountry \to sCountry}(\rho_{sCountry \to Country}A)$$

$$C = \sigma_{vCountry = Country}(A \bowtie B)$$

$$D = \pi_{vCountry}C$$

מה מחזירה השאילתה ב-D? בחרו את התשובה הנכונה.

- א. שמות המדינות הבאות: מדינה שהצביעה אך ורק למדינות שלא הצביעו לה. ב.) שמות המדינות הבאות: מדינה שהצביעה ללפחות מדינה אחת שהצביעה לה.
- ג. שמות המדינות הבאות: מדינה שהצביעה לכל אחת מהמדינות שהצביעו לה.
- ד. שמות המדינות הבאות: מדינה שהצביעה בדיוק לשתי מדינות שהצביעו לה.
- ה. שמות המדינות הבאות: מדינה שהצביעה ליותר משתי מדינות שהצביעו לה.
 - . אף אחת מהתשובות הקודמות אינה נכונה.

'שאלה 20, DATALOG, RC - 4 נק'

בשאלה זו נתייחס למסד הנתונים מהשאלה הקודמת. תזכורת:

Countries:			
Country			
Songs:			
sID	Name	sCountry	
Votes:			í,
vCountry	sID	Points	

1) (5 נק') בחרו את שאילתת ה-DRC המחזירה את שמות המדינות הבאות: מדינה שהצביעה רק לשירים של מדינות שלא הצביעו לשירים שלה.

$$\{vC : \forall sID, N, sC, P ([Votes (vC, sID, P) \land Songs(sID, N, sC)] \\ \rightarrow \neg \exists sID', N', P' [Songs(sID', N', vC) \land Votes (sC, sID', P')])\}$$

$$\{vC : \exists sID, N, sC, P ([Votes (vC, sID, P) \land Songs(sID, N, sC)] \\ \rightarrow \forall sID', N', P' [Songs(sID', N', vC) \land Votes (sC, sID', P')])\}$$

$$\{vC : \forall sID, N, sC, P ([Votes (vC, sID, P) \land Songs(sID, N, sC)] \\ \rightarrow \neg \forall sID', N', P' [Songs(sID', N', vC) \land Votes (sC, sID', P')])\}$$

$$\{vC : \forall sID, N, sC, P ([Votes (vC, sID, P) \land Songs(sID, N, sC)] \\ \rightarrow \exists sID', N', P' [Songs(sID', N', vC) \land Votes (sC, sID', P')])\}$$

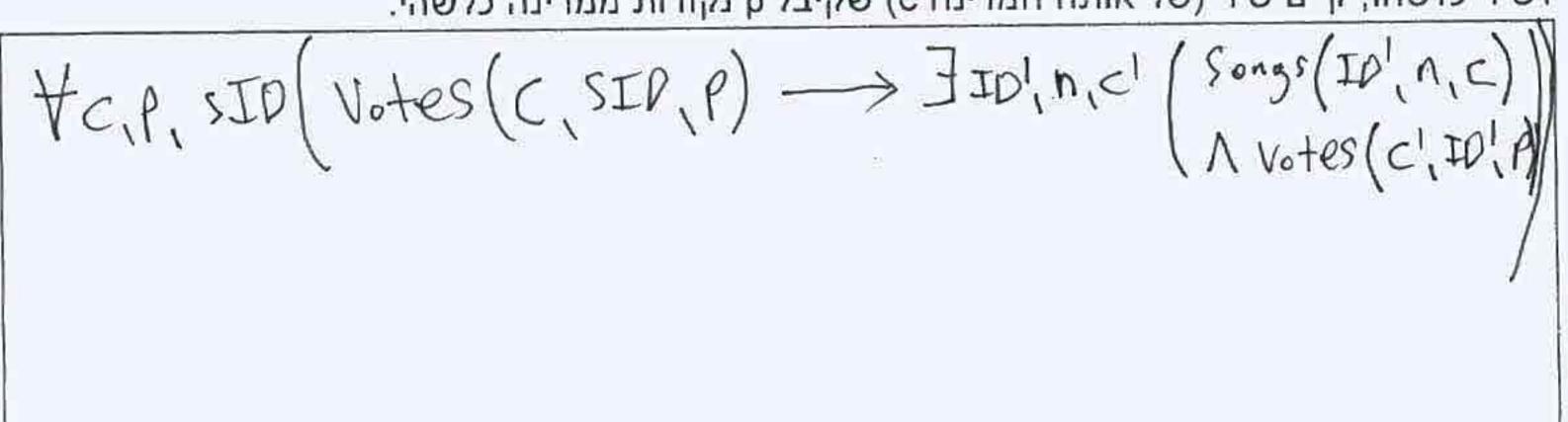
$$\Rightarrow \exists sID', N', P' [Songs(sID', N', vC) \land Votes (sC, sID', P')])\}$$

$$\Rightarrow \exists sID', N', P' [Songs(sID', N', vC) \land Votes (sC, sID', P')])\}$$

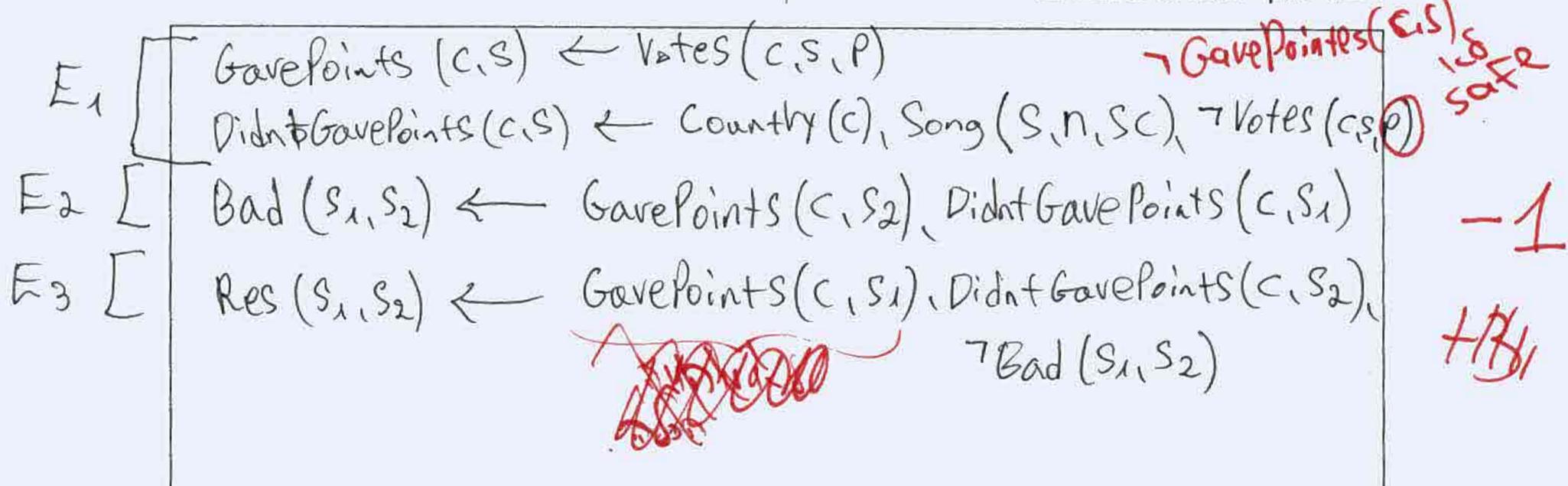
$$\Rightarrow \exists sID', N', P' [Songs(sID', N', vC) \land Votes (sC, sID', P')])\}$$

$$\Rightarrow \exists sID', N', P' [Songs(sID', N', vC) \land Votes (sC, sID', P')])\}$$

p בוליאנית הבודקת האם נכון שעבור כל מדינה c שנתנה מספר נקודות p בודקת האם נכון שעבור כל מדינה c שנתנה מספר נקודות p לשיר כלשהו, קיים שיר (של אותה המדינה c) שקיבל p נקודות ממדינה כלשהי.

(3 נק') שיר מסוים s_1 "עשיר יותר במדינות" משיר אחר s_2 אם קיימת מדינה c אשר נתנה ניקוד לשיר s_1 אבל לא נתנה ניקוד ל s_2 , וכל מדינה שנתנה ניקוד ל s_2 גם נתנה ניקוד ל s_1 . כתבו תכנית s_2 אבל לא נתנה ניקוד ל s_2 , וכל מדינה שנתנה מקדינות (s_1 , s_2) כך ש s_1 "עשיר יותר במדינות" מ s_2 . הציגו ריבוד חוקי לתכנית שכתבתם.

C או קיימת מדינה B מעריצה את מדינה B אם היא הצביעה עבור שיר כלשהו של מדינה B מעריצה את מדינה C מעריצות במעריצות B מעריצה את C ו-C מעריצה את B במעריצות המעריצות המעריצות המעריצות המעריצות האת עצמן.

חלק 3- מודלים לא רלציוניים – 27 נק'

שאלה 19 , XML- 5 נק'

נתונים ה-DTD הבא ומסמך הדוגמה העוקב.

מסמך הדוגמה:

```
<a>>
     <b>
           <c ref="a5">2000</c>
           <d id="a3">3</d>
           <d id="a4">4</d>
           <d id="a5">a</d>
           <d id="a6">b</d>
           <f></f>
     </b>
      <b>
           <c ref="a5">3000</c>
           <f></f>
           <d id="a7">7</d>
           <d id="a8">8</d>
           <d id="a9">9</d>
      </b>
      <b>
           <c ref="a6">4000</c>
           <f></f>
      </b>
</a>
```

א. (3 נק') ביחס ל-DTD הנתון, האם מסמך הדוגמה הוא (הניחו שההפרדה לשורות היא לצרכי תצוגה בלבד)

(1) well-formed (1) אלא הסבר: <u>כל הללות לסלרות וון אלרוביולות ל</u>לוות וכן

(2) valid (2) בחבר: אלא הסבר: אלא הסב

הסעיפים ב'-ו' מתייחסים למסמך הדוגמה שלמעלה.

כדי להראות מה מחזירה שאילתת ב-XPath, השתמש בפורמט הבא. לדוגמא עבור c//c/יוחזר

ערך האטריביוטים	שם האטריביוטים	תכולת האלמנטים	שם האלמנטים
המוחזרים	המוחזרים	המוחזרים	המוחזרים
		2000	С
		3000	С
		4000	С

עבור c/@ref/ יוחזר

ערך האטריביוטים המוחזרים	שם האטריביוטים המוחזרים	תכולת האלמנטים המוחזרים	שם האלמנטים המוחזרים
a5	ref		
a5	ref		
a6	ref		

//c/self::*[@ref] XPATH-ב. (2 נק') מה יחזיר ביטוי ה-2 אורר (2 נק') מה יחזיר ביטוי ה-1/c/self::*

7	a Horlow and Louis a banker		And the second second second	
1	שם האלמנטים	תכולת האלמנטים	שם האטריביוטים	ערך האטריביוטים
	DISTRINS	DIDEDING	DIOTOINO	מוסדמומס
1	המוחזרים	המוחזרים	המוחזרים	המוחזרים
1				
1			***************************************	

ג. (2 נק') מה יחזיר ביטוי ה-XPATH (@ref) מה יחזיר ביטוי

ערך האטריביוטים המוחזרים	שם האטריביוטים המוחזרים	תכולת האלמנטים המוחזרים	שם האלמנטים המוחזרים
105	Char	a	4
		a	d
		Ь	d

/a/b[3]/preceding-sibling::*[1]/d/@id XPATH-ד. (3 נק') מה יחזיר ביטוי ה

	ערך האטריביוטים המוחזרים	שם האטריביוטים המוחזרים	תכולת האלמנטים המוחזרים	שם האלמנטים המוחזרים
	03	id		
	04	id		
	0.5	id		
73.	06	id		
1 / ~]				
5.01				
1				
)19 .,				

/a/b[3]/preceding-sibling::*/d/@id XPATH-ה. (3 נק') מה יחזיר ביטוי ה

ערך האטריביוטים המוחזרים	שם האטריביוטים המוחזרים	תכולת האלמנטים המוחזרים	שם האלמנטים המוחזרים
/ 0-3	16		
04	L i		
25	6 1		
06	bi		
40	6,		
08	id		
09	i d		
	F		

ו. (3 נק') מה יחזיר ביטוי ה-XPATH [1<(position ()>1 | XPATH | ביטוי ה-3 (נק') מה יחזיר ביטוי ה-3 (אור ביטוי ה-3 ()

שם האטריביוטים המוחזרים	תכולת האלמנטים המוחזרים	שם האלמנטים המוחזרים
) (1) (1) (1) (1) (1) (1) (1) (1) (1) (1
	59 3	

ז. (3 נק') האם בכל מסמך שהוא VALID עבור ה-DTD הנ"ל תוצאת ביטוי ה-XPATH הבא איננה ריקה? הביטוי: /a/b[c]/d/

שאלה Neo4j - 6, 8 נק'

לפניכם רצף פקודות בשפת השאילתה Cypher.

CREATE (:Dog{name:'Marco'}), (b:Dog{name:'Lasi'}) RETURN b

CREATE (:Cat {name:'Mitzi'}), (:Cat {name:'Mami'})

CREATE (:Food {name: 'Dogli'}),(:Food {name: 'Mitzi'})

MATCH (a:Dog),(b:Food) WHERE a.name =~'M.*

CREATE (a)-[:Likes]->(b) RETURN a

MATCH (a: Cat)-[:Likes]->(b), (c: Dog) WHERE c.name='Marco'

CREATE (c)-[:Likes]->(b) RETURN c,b

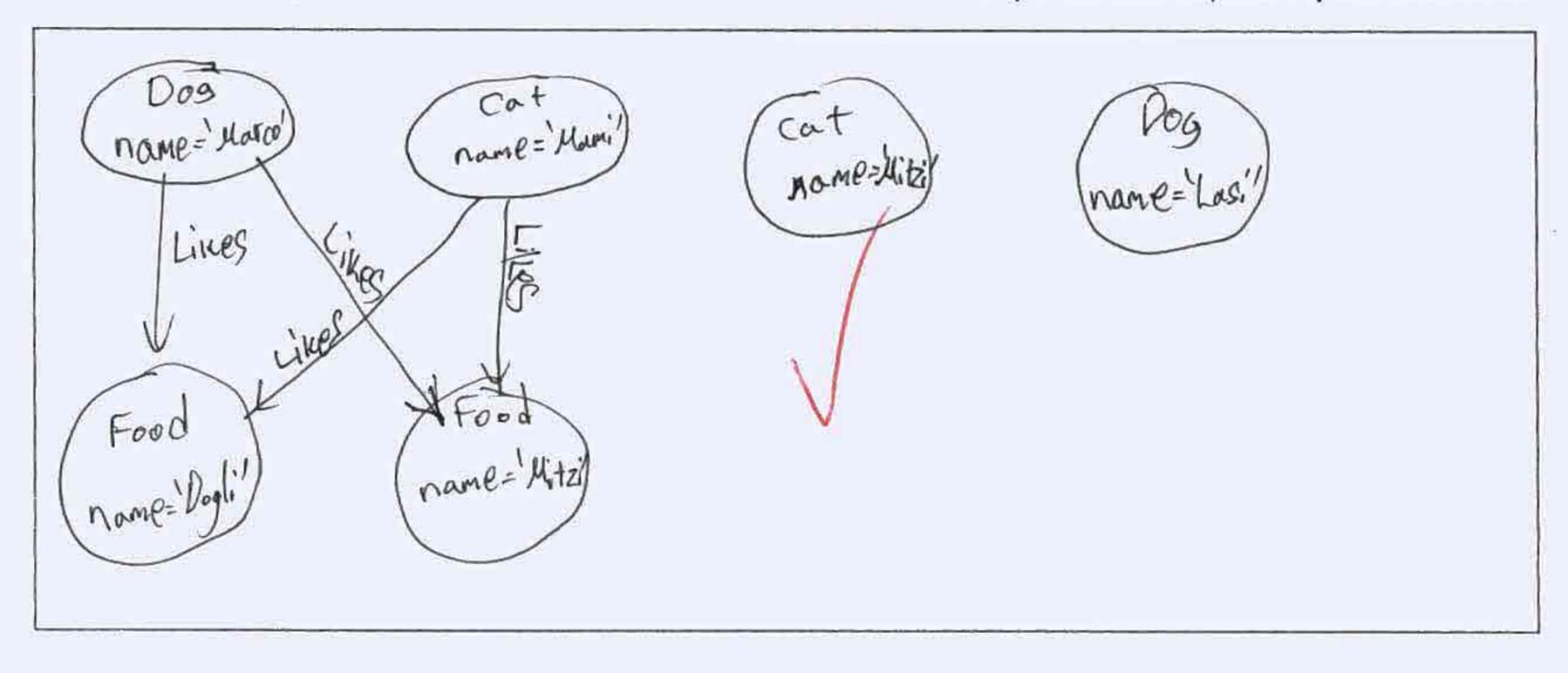
MATCH (a: Cat), (b:Food) WHERE a.name = 'Mami' AND b.name = 'Mitzi'

CREATE (a)-[r:Likes]->(b) RETURN a,b

MATCH (a: Cat)-[*2..4]-(b:Food)

CREATE (a)-[r:Likes]->(b) RETURN *

שרטטו את הגרף המתקבל מהרצת פקודות אלו.

	שובות נוספות:	מקום לת
	שאלה:	<u>חלק:</u>
	שאלה:	חלק:
-2	<u>שאל'ה:</u>	<u>חלק:</u>
:*	<u>שאלה:</u>	<u>חלק:</u>

